

LIST GALATSKÝM

První vydání

Vydalo Křesťanské společenství, z. s., se sídlem Na Nivách 259/7, Český Těšín,
v roce 2024

Biblické citace převzaty z Českého studijního překladu

Obsah

Úvod.....	5
1. Není jiné evangelium (Ga 1,1-10).....	6-8
2. Pavlovo obrácení a poslání (Ga 1,11-24).....	9-10
3. Přední představitelé církve potvrdili Pavlovu zvěst evangelia (Ga 2,1-14).....	11-12
4. Ospravedlnění pouze z víry (Ga 2,15-21).....	13-15
5. Víra od počátku až do konce (Ga 3,1-9).....	16-17
6. Vykoupení z prokletí Zákona (Ga 3,10-14).....	18-19
7. Vztah smlouvy a Zákona (Ga 3,15-29).....	20-21
8. Evangelium činí syny – ne otroky (Ga 4,1-7).....	22-23
9. Tragédie návratu k otroctví (Ga 4,8-18).....	24-26
10. Otroctví nebo svoboda (Ga 4,21-31).....	27-29
11. Nebezpečí zákonictví (Ga 5,1-15).....	30-32
12. Život v Duchu svatém (Ga 5,16-26).....	33-34
13. Evangelium uplatňované v každodenním životě (Ga 6,1-10).....	35-36
14. Nový život v Kristu (Ga 6,11-18).....	37-38
Doporučená literatura.....	39

Úvod

„Neboť v Kristu Ježíši nic neznamená obřízka ani neobřízka, ale víra působící skrze lásku.“ (Ga 5,6)

„Byli jste přece povoláni do svobody, bratři. Jen aby se vám ta svoboda nestala záminkou pro tělo. Vy však skrze lásku služte jedni druhým.“ (Ga 5,13)

Být osvobozen milostí skrze víru k otroctví Kristu, pro lásku k Němu a druhým. I takto by se dal shrnout list Galatským.

Spolu s listem Římanům patří list Galatským k jedněm z nejjasnějších vyjádření se k tématu spasení pouze z milosti, skrze víru v Krista v novém zákoně. Tento list byl nazván tzv. „*Magna chartou křesťanské svobody*“. Martin Luther o tomto listu řekl: „*Malá kniha Galatským je můj dopis, zasnoubil jsem se s ní, je to moje žena*“.

„K té svobodě nás Kristus osvobodil. Stůjte tedy pevně a nenechte se opět podrobit pod jeho otroctví.“ (Ga 5,1)

Apoštol Pavel v tomto listu obhajuje svobodné, neměnné evangelium o spasení z milosti skrze víru. Tato svobodná zvěst je zvláště v dnešní době zoufale potřebná kvůli ohromnému zaměření se člověka na sebe sama a na jeho skutky. Avšak v listu Petrově se píše: „*Jeho božská moc nám darovala všechno, čeho je třeba k životu a zbožnosti skrze poznání toho, který nás povolal vlastní slávou a mocí.*“ (2Pt 1,3)

Kniha Svornosti poznamenává v 4. článku toto: „*Člověk nemůže být před Bohem ospravedlněn vlastními silami, zásluhami nebo skutky, ale že je ospravedlněn pro Krista vírou, věří-li, že dochází milosti a že se mu odpouští hříchy pro Krista, který svou smrtí učinil zadost za naše hříchy. Tuto víru Bůh počítá za spravedlnost.*“

„Ti, kdo patří Kristu Ježíši, ukřižovali tělo s jeho vášněmi a žádostmi.“ (Ga 5,24)

Skrze studium tohoto listu si máme uvědomovat ohromnou Boží milost k nám hříšným lidem. Pán Bůh nás skrze obět' Pána Ježíše na kříži vysvobodil z otroctví hříchu a povolal nás ke svobodě, abychom mohli nést ovoce Ducha a činit dobré skutky, které pro nás připravil k jeho slávě.

„Ovocem Ducha je však láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrotu, věrnost, mírnost, sebeovládání. Proti takovým není žádný zákon.“ (Ga 5,22-23)

Kéž následující měsíce přemýšlení nad tímto listem jsou pro nás chvílemi, kdy pochopíme, k jaké svobodě jsme byli povoláni a kéž je na nás vidět, že jsme otroci živého Boha, a ne otroci hříchu.

„Jsme-li Duchem živi, Ducha také následujme.“ (Ga 5,25)

Tyto vytvořené podklady, resp. brožura, na list Galatským jsou pro potřeby biblických hodin, ale lze je také využít jako materiál pro studijní skupinky, podklady pro mládež. Právě tímto bychom chtěli povzbudit k zakládání biblických skupinek v našich společenstvích, kde je možnost se navzájem v moudrosti vyučovat, a aby Boží slovo mohlo ještě bohatěji v nás přebývat a přinášet Bohu slávu (Ko 3,16-17).

Tyto podklady mimo jiné obsahují otázky, poznámky a aplikace, které jsou jenom nedokonalým návodem k odkrývání velkého bohatství Božího slova. Zároveň se zde nacházejí zlaté veršičky k zapamatování, čímž bychom chtěli každého povzbudit k jejich učení nazpaměť. Jelikož právě tyto naučené verše nám Duch svatý připomene v různých situacích a budou nás vést životem.

Věříme, že každý z nás chce, aby biblické hodiny nebo skupinky byly vždy vedeny Duchem svatým, a proto je na každém podkladu počáteční povzbuzení, abychom začínali biblické hodiny vždy modlitbou, vyznáním svých hříchů a abychom prosili Ducha svatého, aby otevíral naše srdce a aby Boží slovo padlo na úrodnou půdu. Amen!

1. Není jiné evangelium

Text: Ga 1,1-10

Začněme biblickou hodinu vždy modlitbou, vyznávejme své hříchy a prosme Ducha svatého, aby otevíral naše srdce a aby Boží slovo padlo na úrodnou půdu.

Zlatý veršik k zapamatování

„Ale i kdybychom vám my nebo sám anděl z nebe zvěstoval v evangeliu něco jiného než to, co jsme vám zvěstovali, buďž proklet!“
(Ga 1,8)

1. Úvod k listu Galatským (verše 1-5)

„Tento list měl nejen umlčet, ale také měl jednou provždy judaisty definovat, co přesně křesťanství vlastně je.“ (John Phillips)

• Studium:

- Historický, kulturní a náboženský kontext tohoto listu:
 - pravděpodobně první z Pavlových epištol napsaná krátce po první misijní cestě,
 - jediný sbor, který Pavel vůbec nechválí,
 - Pavel reagoval na silnou skupinu falešných učitelů, kteří zpochybňovali Pavlovu autoritu (verše 1-5), pravost evangelia, kterou kázal Pavel (Ga 1,6-12), ospravedlnění pouhou vírou (Ga 2,15-4,31), otázku posvěcení (Ga 5) a na konci listu Pavel reaguje na určité vztahové nepořádky v církvi (Ga 6).
- Kdo jsou příjemci tohoto listu?
- Jakou krizi prožívají sbory v Galacii? (Sk 15,1 – Koncil v Jeruzalémě řeší podobnou otázku) Co je cílem tohoto listu?

	SPASENÍ
Židé	Dodržování Božích zákonů
Judaisté	Víra v Krista a dodržování Zákona
Pavel	Víra v Krista
Galatští	Víra v Krista? nebo Víra + skutky?

- Pavel o sobě píše jako o „*apostolovi*“, ostatní muže Pavel nazývá „*bratry*“. Co znamená apoštol?
- Proč Pavel zdůrazňuje, že je apoštolem?
- Uveďte alespoň 3 důvody, proč Ježíš zemřel na kříži (verše 4-5):

- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Mohou být dnes apoštolové nebo lidé, kteří budou mluvit se stejnou autoritou jako Pavel?
- Ohrožuje nás dnes učení víra + skutky = spasení? V jaké formě?

Úvodní video (doporučení)
[Youtube.com/BibleProject](https://www.youtube.com/BibleProject) – Český/ Nový zákon/ Galatským

1. Není jiné evangelium

Text: Ga 1,1-10

Prostor na poznámky:

2. Slovo: Není jiné evangelium (verše 6-9)

„Populární názor říká, že je mnoho různých cest k Bohu, že se evangelium postupem let mění a že z něho nemůžeme dělat zkamenělinu prvního století. Pavel by však takové představy neschválil. Prohlašuje, že je pouze jedno evangelium a že se nemění.“
(John R.W.Stott)

• Studium:

- Proč Pavel ihned Galatské nechválí, ale začíná velice ostrými výtkami ohledně odklonu od evangelia?
- K jakému evangeliu se Galatští obrazejí? (2Kor 11,4)
- Které dvě činnosti jsou příznačné pro falešné učitele (verš 7):

- Co znamená evangelium? (1Kor 15,3-4)
- Jak lze překroutit evangelium? (verš 7)
- Existuje pouze jedno evangelium, které je konečné. Žádné další zjevení evangelia nebude.
- Co znamená „*prokletí*“ (řecky „*anathema*“)? Na koho se to vztahuje?
- Mluvit jiné evangelium znamená ničit cestu spasení, vést duše do zkázy a potupení Boží slávy (Mk 9,42; Ef 5,6).
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Jak vést nové věřící, aby se rychle nepřiklonili k falešnému evangeliu? (Mt 28,19-20)
- Jiné evangelium je často těžko rozeznatelné, jak jej tedy rozpoznat a nenechat se jím svést?
- Co byste dělali, kdyby někdo ve vašem společenství zvěstoval jiné evangelium? Byli bychom radikální jak Pavel? Překroucení evangelia vede ke zničení církve.

Prostor na poznámky:

1. Není jiné evangelium

Text: Ga 1,1-10

3. Závěr: Motiv apoštola Pavla (verš 10)

„Dodnes se najde mnoho lidí, kteří se snaží zalíbit lidem, aby mohli žít v klidu a bezpečí. Učí vše, co je lidem příjemné, bez ohledu na to, zda je to v rozporu s Božím slovem nebo s jejich vlastním svědomím.“ (M. Luther)

• Studium:

- Jaký je Pavlův motiv tvrdých slov v předešlých verších? (1Te 2,4)
- Proč je pro Pavla důležitější se líbit Bohu než lidem?
- Kdyby se chtěl Pavel zalíbit lidem, tak by už stokrát změnil evangelium.
- Co Pavel myslí tímto výrokem „*nebyl bych Kristův otrok*“?
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Zajímá tě více co si myslí Bůh nebo co si myslí lidé?
- Co je motivem naší služby a evangelizace nevěřících? (prostor pro svědectví)

Prostor na poznámky:

2. Pavlovo obrácení a poslání

Text: Ga 1,11-24

Začneme biblickou hodinu vždy modlitbou, vyznávejme své hříchy a prosme Ducha svatého, aby otevíral naše srdce a aby Boží slovo padlo na úrodnou půdu.

Zlatý veršik k zapamatování

„Oznamuji vám, bratři, že evangelium, které jsem vám zvěstoval, není podle člověka.” (Ga 1,11)

1. Úvod: Evangelium od Boha, ne od lidí (verše 11-12)

„Lidé, kteří se mezi nás nepozorovaně vkrádají, hovoří bezelstně o tom, že mají velkou úctu ke Kristu, ale žádnou k Pavlovi. Pavel je však Kristovým apoštolem; Pavel mluví jen to, co mu osobně zjevil sám Pán; a ve všem je třeba ho přijmout jako toho, kdo mluví z Božího zjevení.” (Ch. H. Spurgeon)

• Studium:

- Proč je Pavlovo evangelium normou pro jiná evangelia? Odkud má Pavel toto učení?
- Proč můžeme věřit Pavlovu evangeliu? Nejsou to jen Pavlovy osobní myšlenky?
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Kdo ti zvěstoval evangelium? Kdo tě vedl ke Kristu? (1Kor 4,15) (prostor ke svědectví)
- Jak si můžeme být jistí, že jsme přijali stejné evangelium jako Pavel a Ježíš Kristus?

Prostor na poznámky:

2. Slovo: Odporování evangeliu a obrácení (verše 13-16a)

• Studium:

- **Život apoštola Pavla před jeho obrácením, verše 13-14:**
 - Doplňte do tabulky, jaký byl Pavel před svým obrácením? (verše 13-14; Sk 8,1-3; Sk 22,3-5; 1Tm 1,12-13):

--
 - Proč Pavel zdůrazňuje Galatským svou původní oddanost židovství?
 - V té době Pavel horlivě vykonával to, o čem se domníval, že je Boží vůle. Když se ohlíží zpět, jak se o sobě vyjadřuje? (1Kor 15,9; 1Tm 1,12-16)
- **Povolání a obrácení apoštola Pavla, verše 15-16a:**
 - Jak se projevila Boží milost v obrácení Pavla? (Sk 22,14-15, srov. tabulka)

2. Pavlovo obrácení a poslání

Text: Ga 1,11-24

Bůh mě oddělil v matčině lůně	První hlavní čin
Povolal mě svou milostí	Druhý hlavní čin
Rozhodl se zjevit Syna ve mně	Okamžitý záměr
Abych kázal zvěst o Něm pohanům	Konečný záměr

- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Co byste odpověděli na základě 13. a 14. verše o člověku, který říká: “*Nezáleží na tom, v co věříte, hlavně když jste upřímní?*” (Ř 10,2).
- Křesťanství vychází z židovství, ale jsou to dvě různá náboženství.
- Znáte někoho, kdo byl před obrácením horlivým nepřítelem Krista? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

3. Závěr: Život apoštola Pavla hned po jeho obrácení (verše 16b-24)

• Studium:

- Jaké důkazy v tomto oddílu dává Pavel, když tvrdí, že evangelium nepřevzal a ani se nenaučil od člověka?
- Jaké byly různé reakce věřících na Pavlovo obrácení? (verše 23-24; Sk 9,26-30)
- Boží iniciativa v jeho obrácení a téměř úplné odloučení od vedoucích bratří v Jeruzalémě dokazují, že Pavlovo evangelium není od lidí, ale od Boha.
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Přijmeme Pavlovo vyličení původu v jeho poselství, které je podporováno solidními historickými důkazy, nebo dáme přednost své vlastní teorii, např. že slova Ježíše jsou nadřazená slovům Pavla? Odmítnout učení Pavla znamená odmítnout Boha.

Prostor na poznámky:

3. Přední představitelé církve potvrdili Pavlovu zvěst evangelia Text: Ga 2,1-14

Začněme biblickou hodinu vždy modlitbou, vyznávejme své hříchy a prosme Ducha svatého, aby otevíral naše srdce a aby Boží slovo padlo na úrodnou půdu.

Zlatý veršik k zapamatování

„Ale těm jsme ani na chvíli neustoupili a nepodřídili jsme se jim, aby vám zůstala pravda evangelia.“ (Ga 2,5)

1. Úvod: Pavel jde do Jeruzaléma (verše 1-2)

• Studium:

- O jakou událost jde ve Skutcích? (Sk 15,1)
- Jaký byl důvod Pavlova příchodu do Jeruzaléma?
- Duch svatý vedl Pavla (Sk 8,39-40; Sk 13,4; Sk 16,6-7).
- Jaké evangelium Pavel zvěstoval pohanům?
- Ke komu šel Pavel nejdříve? (verš 9)
- Proč Pavel předložil evangelium nejprve v soukromí?
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Vnímá jsi ve svém životě, že tě Pán Bůh někam posílá? (prostor ke svědectví)
- Jak jednáme ve svém životě? (prostor ke svědectví)
- Jednáme dříve, než myslíme? Konzultujeme své myšlenky s bratry a sestrami, kteří jsou již déle ve víře? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

2. Slovo: Jak je to s obřízkou? (verše 3-10)

„Pavel neodsuzoval obřízku, jako by její přijetí bylo hříchem. Trval však na tom, a apoštolové ho podpořili, že obřízka nemá žádný vliv na spasení, a proto nemá být pohanům vnucována.“ (M. Luther)

„Ježíš Kristus je 100% potřebný a 100% dostačující.“ (W. Santarius)

• Studium:

- Kde čteme o obřízce ve Starém zákoně? O co šlo? (Gn 17,10-14; Lv 12,1-3)
- Co čteme o obřízce v Novém zákoně? (Ř 2,25-29)

Starý zákon	Nový zákon
Obřízka na těle Obřezává člověk Obřezání pouze chlapci Obřízka osmý den (dítě si to neuvědomuje) Neobřízka = fyzická smrt	Obřízka srdce Obřezává Kristus Obřezán je muž i žena, když uvěří Obřízka v den, kdy člověk uvěří (plné uvědomění) Neobřízka = duchovní smrt

3. Přední představitelé církve potvrdili Pavlovu zvěst evangelia Text: Ga 2,1-14

- I ve Starém zákoně byli nejen Židé vyzýváni k obřízce svého srdce (Jr 4,4; Dt 10,16).
- Proč nebyl Titus obřezán, ale Timoteus ano? (Sk 16,1-3)
- Proč Pavel nazval některé „falešní bratři“? Bylo jejich počínání až tak závažné? (Ga 1,6-9)
- Co znamená být svobodný v Kristu a zotročen Zákonem? (Sk 15,8-11)
- Pro pravdu a ryzost evangelia stojí za to žít a umírat (verš 5).
- Proč pro Pavla není stěžejní společenské postavení člověka? (verš 6), (Ř 2,1)
- Je evangelium pro pohany a Židy stejné, když „Pavlovi bylo svěřeno evangelium pro neobřezané a Petrovi pro obřezané?“
- Jakub a Jan pověřili Pavla a Barnabáše ke sdílení stejného evangelia pro neobřezané na znak jednomyslnosti a stvrdili to podáním rukou.
- Na co měli pamatovat a co jim kladli na srdce?
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- V čem nemůžeme jako křesťané uhnout ani o píď?
- Co nás může dnes jako křesťany zotročit? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

3. Závěr: Pavel napomíná Petra (verše 11-14)

• Studium:

- Proč Petr nejednal podle toho, o čem byl přesvědčen?
- Jaké důsledky mělo Petrovo jednání?
- Proč si Petr zasloužil odsouzení? (verš 14)
- Proč Pavel konfrontoval Petra veřejně, a ne v soukromí? (1Tm 5,20)
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Žijeme podle svého přesvědčení? (prostor ke svědectví)
- Napomínal jsi už někoho? Byl jsi napomenut veřejně? (prostor ke svědectví)
- Jací mají být vedoucí? Jak moc důležitý je příklad vedoucích?

Prostor na poznámky:

4. Ospravedlnění pouze z víry

Text: Ga 2,15-21

Začněme biblickou hodinu vždy modlitbou, vyznávejme své hříchy a prosme Ducha svatého, aby otevíral naše srdce a aby Boží slovo padlo na úrodnou půdu.

Zlatý veršik k zapamatování

„Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. Život, který nyní žiji v těle, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne.“ (Ga 2,20)

1. Úvod: Původ (verš 15)

„zároveň ospravedlněný i hříšný.“ (M. Luther)

• Studium:

- Rodem Žid vs. hříšník pohan (formální evangelík vs. bývalý komunista, opilec).
 - Židé vypadali navenek „méně“ hříšní než pohané. (pohané byli obecně nazýváni hříšníci) Je ale snad někdo méně hříšný před Bohem? (Ř 3,9-18)
- Lukáš 18,9-14 – **Modlitba farizea a celníka (hříšníka)** - Žid vypadal dobře navenek, ale uvnitř byl shnilý, zatímco celník (hříšník) ani oči nepozvedl, věděl, jak na tom je.
- Vždy záleží na tom, s kým se porovnáváme.
 - Jak se Bůh dívá na Žida a na pohana (neospravedlněného)?
 - Jak nás Bůh vidí, když nejsme oblečeni v Kristovu spravedlnost?
 - Co je důležitější? Vypadat spravedlivě před lidmi, nebo být ospravedlněn před Bohem?
 - Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Mějme stejný pohled na sebe, jako má Bůh na nás:
 - když jsme bez Krista,
 - když jsme v Kristu.
- Neporovnávejme se s druhými lidmi.
- Pro věčnost je rozhodující spravedlnost před Bohem, ne před lidmi.

Prostor na poznámky:

2. Slovo: Ospravedlnění z víry (verše 16-19)

„Vira, která ospravedlňuje, vede k životu v poslušnosti – ne k dokonalosti, ale k rostoucí svatosti.“ (J. Piper)

• Studium:

- Jak je člověk ospravedlněn před Bohem? (Ř 3,21-26)
- Může být člověk ospravedlněn ze skutků? (Ř 3,20; Ef 2,8-9)
- Proč Pavel opakuje 3krát v 16. verši, že člověk není ospravedlněn skrze skutky, ale skrze víru v Krista?
- Křesťan je ospravedlněný hříšník – Lutherova myšlenka: „zároveň ospravedlněný i hříšný“.

4. Ospravedlnění pouze z víry

Text: Ga 2,15-21

- Co znamená být ospravedlněný před Bohem a zde na zemi? Doplňte do tabulky:

Před Bohem	Na zemi
Být svatý (dokonalý) (Žd 10,14) Bůh v nás vidí Krista (Ko 3,3)	Být uschopněn usilovat o svatost (Fp 3,12) My nesmíme přestat vidět naši hříšnost (1J 1,9-10)

- Je vůbec někdo schopen být ospravedlněn skrze Zákon? (Jk 2,10)

- Kdo je tedy ospravedlněn? (Ga 3,11)

Skrze Zákon	Skrze Krista
Snaha o dokonalý život Spolehnutí se na vlastní skutky Zákon odsuzuje Vždy vede ke smrti	Víra v Ježíše, který žil dokonalý život Spolehnutí se na dílo Pána Ježíše na kříži Ježíš osvobozuje (ospravedlňuje) Vždy vede k životu

- Co znamená, že Pavel „*skrze Zákon umřel Zákonu*“? (verš 19)

- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Kdy jsem byl já ospravedlněn před Bohem? (prostor ke svědectví)

- Jak se mi daří žít s Kristem a nehřešit? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

3. Závěr: Život z víry (verše 20-21)

„Křesťan má být nové stvoření neboli nově stvořené dílo Boží a má o všech věcech mluvit, smýšlet a soudit jinak, než jak o tom mluví nebo soudí svět.“ (M. Luther)

• Studium:

- Co má Pavel na mysli, když říká, že on již nežije, ale Kristus žije v něm?
- Jak se mění náš duchovní stav poté, když se znovuzrodíme? (J 3,4-6; 2Kor 5,17)
- Kristus si nás osobně zamiloval a vydal se za nás, když jsme byli ještě hříšní (Ř 5,8).
- Přijímáme Boží milost tak, že Kristus je naší spravedlností. Avšak Kristus zemřel nadarmo, pokud přijímáme spravedlnost ze Zákona.
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

4. Ospravedlnění pouze z víry

Text: Ga 2,15–21

• Aplikace:

- Odpovídá můj život tomu, že Kristus žije ve mně? (prostor ke svědectví)
- Je na mě vidět, že žiji život ve víře v Syna Božího? (prostor ke svědectví)
- Jak proběhlo Tvé znovuzrození? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

5. Víra od počátku až do konce

Ga 3,1-9

Začněme biblickou hodinu vždy modlitbou, vyznávejme své hříchy a prosme Ducha svatého, aby otevíral naše srdce a aby Boží slovo padlo na úrodnou půdu.

Zlatý veršik k zapamatování

„Je tomu jako s Abrahamem: uvěřil Bohu a bylo mu to počteno za spravedlnost.⁶ Vězte tedy, že ti, kdo jsou z víry, jsou synové Abrahamovi“ (Ga 3,6-7)

1. Úvod: Spasení a posvěcení jsou skrze víru, ne skutky Zákona (verše 1-5)

„Podobně když se má narodit dítě do rodiny Boží, vyžaduje to také dva duchovní rodiče: Ducha Božího a Boží slovo (J 3,1-8; IP 1,22-25). Když se narodí dítě, má všechno, co pro život potřebuje. Nic se k tomu nemusí přidávat. Když se narodí dítě do Boží rodiny, má v duchovním smyslu všechno, co potřebuje. Nic se k tomu nemusí přidávat! Dítě potřebuje jen stravu, pohyb a čistotu; pak se bude dobře vyvíjet.“ (Warren W. Wiersbe)

• Studium:

- Proč je Pavel až tak zděšen z Galatských, když je dokonce dvakrát označuje, že jsou „nerozumní“ (verše 1 a 3)? Kdo a čím je očaroval?
- Pavel je rozčilen, jelikož Galatští k milosti začínali přidávat skutky Zákona.
- S jakým záměrem jim Pavel toto vše připomíná? (Ř 10,17)
- Můžeme na základě skutků Zákona obdržet Ducha svatého? Kdy vlastně dostáváme Ducha svatého? (Ř 8,9.11)
- Proč by podle Pavla vyšlo vše nakonec nadarmo? (Ga 6,1; 1Kor 15,2; 2Kor 6,1)
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Jak nám byl vykreslen Ježíš Kristus? Držíme se Ho pevně, jak jsme Ho přijali? (prostor ke svědectví)
- Nesnažíme se v průběhu života přidávat k Boží milosti své skutky ze Zákona?
- Spasení a Ducha svatého obdržíme na základě slyšení z víry, nikoli svými skutky nebo úsilím.

Prostor na poznámky:

2. Slovo: Abraham byl spasen vírou, ne skutky (verše 6-7)

„Víra otců byla zaměřena na Krista, který měl přijít, zatímco naše spočívá v Kristu, který přišel.“ (M. Luther)

• Studium:

- Proč Pavel dává Galatským za příklad Abrahama? (Ř 4,9-12)
- Jaký je kontext citovaného verše: „uvěřil Bohu a bylo mu to počteno za spravedlnost“? (Gn 15,6)
- Co znamená, že Abrahamova víra byla počtena za spravedlnost? (Ř 4,4-8)
- Jakým způsobem byl Abraham a jiní před Kristem spaseni, když ještě nevěděli o Ježíši Kristu? Lišila se v něčem naše a jejich spásná víra? (Ř 3,23-26; Žd 9,15)
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

5. Víra od počátku až do konce

Ga 3,1-9

• Aplikace:

- Pavel přechází ze zkušenosti Galatských k Božímu slovu. Proto nikdy nemůžeme porovnávat Boží slovo se svými prožitky. Naopak své prožitky poměrujeme vždy Božím slovem.
- Abrahamovi byla počtena spravedlnost z víry, ne na základě obřizky, dodržování Zákona.
- Uvěřili jste díky Boží milosti v Ježíše Krista, v Jeho dokonalou oběť? Uvědomujeme si, pokud jsme znovuzrození, že nám byla připsána Kristova spravedlnost? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

3. Závěr: Spasení je i pro pohany (verše 8-9)

• Studium:

- Proč zde Pavel objasňuje, že také pohané budou spaseni skrze víru?
- Jaká další místa z Písma předpovídala, že Bůh ospravedlní pohany? (Ř 9,24-26; Ř 10,18-21; Ef 3,11-18)
Napište do tabulky, jaká všechna zaslíbení dostal tehdy Abram (Gn 12,2-3):

- Jakého požehnání s Abrahamem docházejí ti, kdo jsou z víry? (verš 16)
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Jako křesťané pohanského původu často bereme jako samozřejmost, že jsme také součástí zaslíbení, které Pán Bůh dal Abrahamovi. Avšak jsme Bohu vděční, že můžeme jako pohané mít podíl na požehnání, které bylo dáno Abrahamovi v Kristu? (prostor ke svědectví)

6. Vykoupení z prokletí Zákona

Ga 3,10-14

Začněme biblickou hodinu vždy modlitbou, vyznávejme své hříchy a prosme Ducha svatého, aby otevíral naše srdce a aby Boží slovo padlo na úrodnou půdu.

Zlatý veršik k zapamatování

„Kristus nás vykoupil z prokletí Zákona tím, že se stal za nás prokletím, neboť je napsáno: „Proklet je každý, kdo je pověšen na dřevě.““ (Ga 3,13)

1. Úvod: Prokletí Zákona (verše 10-12)

„Pokrytečtí činitelé Zákona jsou ti, kdo se snaží získat spravedlnost mechanickým konáním dobrých skutků, zatímco jejich srdce je daleko od Boha. Chovají se jako pošetilý tesař, který začíná střechou, když staví dům.“ (M. Luther)

• Studium:

- Jak tyto verše zapadají do kontextu předchozích veršů a celkově tohoto listu?
- Co vše Pavel chápe pod pojmem „Zákon“? Má na mysli pouze desatero nebo také jiné části Zákona? (Mt 7,12; Mt 11,13; Mt 22,40)
- S jakým záměrem zde Pavel cituje z Abk 2,4?
- Na jakém principu spočívalo požehnání a prokletí Zákona? (Lv 26) Vyžadoval Zákon vůbec víru? (Lv 18,5)
- Napište do tabulky alespoň pár příkladů toho, co obsahovalo požehnání a co prokletí Zákona (Dt 28):

Poslušnost Zákonu – požehnání	Neposlušnost Zákonu – prokletí

- Můžeme tento princip pozorovat v dějinách izraelského národa?
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Opravdu si uvědomujeme, že nejsme spaseni na základě Zákona ani svých dobrých skutků? (prostor ke svědectví)
- Zákon nevychází z víry.

Prostor na poznámky:

6. Vykoupení z prokletí Zákona

Ga 3,10-14

2. Slovo: Ježíš Kristus nás vykoupil z prokletí zákona (verš 13)

„Ať už jsem já, vy nebo my všichni spáchali nebo spácháme jakékoli hříchy, jsou to hříchy Kristovy, jako by je spáchal on sám. Naše hříchy musí být hříchy Kristovými, jinak navždy zahyneme.“ (M. Luther)

• Studium:

- Proč nás, křesťany pohanského původu, Ježíš Kristus vykoupil zrovna z prokletí Zákona? (Ř 7,7-9)
- Co tím Pavel myslel, když použil sloveso „vykoupil“ z prokletí Zákona?
- Jakým způsobem se Ježíš Kristus „stal za nás prokletím“? (2Kor 5,21)
- Proč zde Pavel zrovna používá Dt 21,23? Co tím chce říct?
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Ježíš Kristus vzal na sebe místo nás prokletí Zákona a zároveň skrze Ježíše Krista máme veškeré duchovní požehnání (Ef 1,3).
- Jaká je naše poslušnost vůči Ježíši Kristu, který vzal na sebe naše prokletí a věčné důsledky našich hříchů? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

3. Závěr: V Kristu máme podíl na Abrahamově požehnání (verš 14)

• Studium:

- Proč zde Pavel přechází z prokletí Zákona (verše 10-13) k Abrahamově požehnání? Jakou to má souvislost?
- S jakým záměrem Pavel podruhé hovoří, že jako pohané obdržíme Abrahamovo požehnání? (verše 8-9)
- Kde se dočteme, že zaslíbeného Ducha svatého obdrží také pohané?
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Bez ohledu na to, že jsme původem pohané, přece jsme v Kristu obdrželi Abrahamovo požehnání a dostali zaslíbeného Ducha svatého.

Prostor na poznámky:

7. Vztah smlouvy a Zákona

Ga 3,15-29

Začněme biblickou hodinu vždy modlitbou, vyznávejme své hříchy a prosme Ducha svatého, aby otevíral naše srdce a aby Boží slovo padlo na úrodnou půdu.

Zlatý veršik k zapamatování

„Dokud nepřišla víra, byli jsme hlídáni pod Zákonem, uzavírání pro víru, která měla být zjevena,²⁴ takže se Zákon stal naším vychovatelem ke Kristu, abychom byli ospravedlněni z víry.“ (Ga 3,23-24)

1. Úvod: Zákon nemůže změnit zaslíbení (verše 15-18)

• Studium:

- Proč se zde Pavel zabývá zrušením smlouvy? (verš 15) Jak tento úsek zapadá do kontextu této kapitoly?
- Pavel a Petr (Sk 3,25) vedeni Duchem svatým vyjasnili starozákonní zaslíbení, že tím potomkem je Ježíš Kristus.
- Jakým způsobem Bůh uzavřel smlouvu s Abrahamem, tehdy ještě Abramem? (Gn 15)
- Proč dědictví nemůže být ze Zákona, ale pouze ze zaslíbení? (verš 18; Ř 4,13-16)
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Uvědomujeme si Boží věrnost, milost a neměnnost ve smlouvě s Abrahamem? Proto také můžeme Bohu směle věřit, že naplní vše, co zaslíbil (Žd 4,16).
- Bůh toto zaslíbení dal již před mnoha tisíci lety a naplnil ho plně v Ježíši Kristu.

Prostor na poznámky:

2. Slovo: Staví se Zákon proti Božím zaslíbením? (verše 19-25)

„Zákon je určen k tomu, aby vedl hříšníka k víře v Krista tím, že ukáže nemožnost jakékoli jiné cesty. Je to černý pes, který přivádí ovci k pastýři, spalující žár, který žene poutníka do stínu velké skály ve vyčerpané zemi.“ (C. H. Spurgeon)

• Studium:

- Proč Bůh stanovil Zákon? Mohl Zákon věřící „obživit“? (verš 21), (Ř 3,19-20; Ř 7,7-9)
- Jaký vztah má Boží smlouva s Abrahamem a Zákon? (podobně jako Boží milost a Zákon)
- Napište do tabulky alespoň 3 rozdíly mezi Boží smlouvou s Abrahamem a Zákonem:

Boží smlouva s Abrahamem	Zákon

7. Vztah smlouvy a Zákona

Ga 3,15-29

- Co znamená, že „se Zákon stal naším vychovatelem ke Kristu“? (verš 24)
- Máme na základě 25. verše rozumět, že Zákon pro nás křesťany už nemá smysl a můžeme ho „ignorovat“? Jak se k Zákonu máme případně stavět?
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Uvědomujeme si skrze Zákon svou hříšnost a nedostatečnost před svatým Bohem? Vede nás to ke spolehnutí se pouze na Ježíše Krista jako osobního Zachránce? (prostor ke svědectví)
- Dávejme si pozor na nesprávné zacházení se Zákonem, který nám nedává život ani spravedlnost (1Tm 1,8-11).

Prostor na poznámky:

3. Závěr: Zákon nemůže vykonat to, co může zaslíbení (verše 26-29)

„Umožňuje mi odpovědět na nejjzákladnější ze všech lidských otázek: 'Kdo jsem?' a říct: 'V Kristu jsem syn Boží. V Kristu jsem sjednocen se všemi vykopenými Božími lidmi, minulými, přítomnými i budoucími. V Kristu objevuji svou identitu. V Kristu nalézám své nohy. V Kristu přicházím domů.'“ (Stott)

• Studium:

- Proč Pavel nenapsal Boží děti, ale místo toho použil „Boží synové“? Není tohle diskriminující? (Ga 4,7)
- Co znamená pojem, že jste byli „v Krista pokřtěni“? (1Kor 12,13)
- Co tím Pavel myslel, když napsal: „Krista jste oblékli“? Co to obnáší? (Ef 4,20-24; Ko 3,8-15)
- Jestliže v Kristu už není žádného rozdílu, je možné, aby např. žena zastávala role muže a naopak? V čem se tedy muž a žena neliší? Jak se s tímto veršem správně a biblicky vypořádat?
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Tím, že jsme byli v Krista pokřtěni, tak jsme se stali součástí Kristova těla, kde máme svou novou roli.
- Jak náš život odráží skutečnost, že jsme oblékli Krista? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

8. Evangelium činí syny – ne otroky

Ga 4,1-7

Začněme biblickou hodinu vždy modlitbou, vyznávejme své hříchy a prosme Ducha svatého, aby otevíral naše srdce a aby Boží slovo padlo na úrodnou půdu.

Zlatý veršík k zapamatování

„*Takže už nejsi otrok, ale syn. A když syn, tedy i dědic skrze Boha.*“ (Ga 4,7)

1. Úvod: Doba nezletilosti (verše 1-3)

„*Jako věřící jsme jak Boží děti, tak i Boží synové. Nerosteme tedy duchovně od dítěte k synu, nýbrž vlastníme obě výsady skrze Boží milost.*“ (Remmers)

• Studium:

- Koho má Pavel na mysli, když zmiňuje nezletilé dědice a otroky? (Ga 3,29)
- Co Pavel míní pojmy „*poručník*“ a „*správce*“? (Ga 3,23-25)
- Pokuste se definovat „*dobu určenou otcem*“ (verš 2). Lze říct, kdy se v historii udála?
- Co jsou to „*živly světa*“ a co znamená jim otročit? (Ko 2,8.20)
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Jakým „*živlům světa*“ jsi otročil před svým obrácením? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

2. Slovo: Z otroka synem (verše 4-5)

• Studium:

- Jak byste vysvětlili pojem „*plnost času*“, co je to „*plnost času*“? (Žd 1,1-2; 1P 1,20)
- Jsme si vědomi toho, že žijeme v době plnosti času? Co to pro nás znamená?
- Plánoval Bůh Otec poslat svého Syna na svět ještě před založením světa? (Zj 13:8; Ef 3,11)
- Ve 4. verši je nám vykreslen Pán Ježíš jakožto Syn Boha Otce a syn své pozemské matky Marie.
- Vysvětlíte srozumitelně důležitost Kristova božství a lidství. Proč musel být Bohem i člověkem? (Žd 2,17; 1Tm 2,5-6) - Pán Ježíš je 100 % Bohem a 100 % člověkem.
- Pán Ježíš se musel narodit pod Zákonem, aby vykoupil ty, kteří byli pod Zákonem (verš 5).
- Proč a kvůli komu se musel Pán Ježíš narodit pod Zákonem? (Ga 3,13)
- Komu a jakým způsobem musel Pán Ježíš zaplatit výkupné? (Ž 49,8; 1P 1,18-19)
- Co pro nás znamená fakt, že jsme přijali synovství?
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

8. Evangelium činí syny – ne otroky Ga 4,1-7

• Aplikace:

- Pán Ježíš byl plně člověkem jako my, proto nám dokonale rozumí a může nám pomoci (Žd 2,18).
- Boží plán záchrany nebyl překvapivou reakcí na hřích Adama a Evy, byl to odvěký plán (Ef 3,11).
- Díky Kristově oběti jsme byli přijati za syny – jsme součástí Boží rodiny.

Prostor na poznámky:

3. Závěr: jsme syny Boha Otce (verše 6-7)

• Studium:

- Naše postavení před Bohem je připodobněno k rodině – jsme synové (1J 4,13-16; J 8,36).
- Bůh vložil do našich srdcí svého Ducha, který dosvědčuje, že jsme jeho dětmi (Ř 8,14-17).
- Jaká práva a povinnosti pro nás, jakožto pro syny Boží, nyní platí? (Žd 4,15-16; Žd 12,5-6; Ef 5,1-20)
Vypište do tabulky práva a povinnosti:

Práva	Povinnosti

- Mluví-li Pavel o synech zároveň jako o dědicích, co budeme dědit, co je naše dědictví? (1Pt 1,3-5)
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Je na nás vidět, že patříme do Boží rodiny? (prostor ke svědectví)
- Volá i náš duch spolu s Kristovým Duchem „*Abba, Otče*“?
- Mnohdy rádi hovoříme o výsadách a privilegiích, která nám náleží. Nezanedbáváme ale i své povinnosti vůči Pánu Ježíši? (prostor ke svědectví)
- Pán Ježíš byl také synem, Synem Božím. Myslíte, že si častěji nárokoval práva nebo se častěji podřizoval Otci? (Fp 2,6-11; 1Kor 15,28)

Prostor na poznámky:

9. Tragédie návratu k otroctví

Ga 4,8-18

Začněme biblickou hodinu vždy modlitbou, vyznávejme své hříchy a prosme Ducha svatého, aby otevíral naše srdce a aby Boží slovo padlo na úrodnou půdu.

Zlatý veršik k zapamatování

„Nyní však, když jste poznali Boha, nebo spíše když jste byli od Boha poznáni, jak to, že se zase obracíte k těm slabým a ubohým žvlům, kterým zase znovu chcete otročit?“ (Ga 4,9)

1. Úvod: Zpátky k okovům (verše 8-11)

„Tam, kde ztraceným lidem není zvěstováno čisté evangelium milosti, nýbrž dosažení spasení je činěné závislým na splnění určitých lidských předpisů a skutků, je rovněž opuštěna zásada bezpodmínečné milosti. Ano, nevědomí lidé jsou uváděni do falešné jistoty, a přitom mohou věčně zahynout“ (Remmers)

• Studium:

- Pavel popisuje stav Galatských křesťanů před obrácením (verš 8) – otročili falešným bohům.
- Vypiš do tabulky, jaký je stav každého člověka před obrácením. Komu a čemu dnes takový člověk otročí? (Ef 2,1-3; Ř 3,9-18; 1. Kor 12,2)

--

- Nevěřící člověk je nejprve poznán Bohem, zároveň ale také poznává Boha – v díle spasení je iniciátorem Bůh (Ef 2,4-5; Ř 10,20).
- Galatští křesťané měli tendenci se vracet ke starému způsobu života – k otročení Zákonu.
- Apoštol Pavel vyjadřuje svou obavu o Galatské. (verš 11) Proč si Pavel myslí, že o ně může přijít? (Ga 5,4)
- V čem je námi probíraný úsek varováním pro dnešní dobu?
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Dejme si pozor, abychom na svých shromážděních nesklouzli pouze k prázdným formálním úkonům (Mt 15,7-9)! Pán Bůh vyžaduje poslušnost srdce, nikoliv naši snahu doplnit skutky naše spasení.
- Rovněž se mějme na pozoru před tím, aby se naše srdce rychle neobrátilo zpět ke způsobu života před obrácením. (prostor ke svědectví)
- Co mohou být slabé a ubohé živly dnes pro nás? (Ko 2,8; 2,20-23)

9. Tragédie návratu k otroctví

Ga 4,8-18

Prostor na poznámky:

2. Slovo: Pavel (ne)přítel Galatských? (verše 12-18)

• Studium:

- I když apoštol Pavel dává za příklad Galatským sám sebe, tak vzápětí poukazuje na jejich stejné postavení před Bohem (1Kor 11,1).
- Když Pavel poprvé hlásal Galatským evangelium, byl ve slabosti těla, trpěl nespecifikovaným handicapem (1Kor 2,3), avšak nebyl lidmi pro svůj tělesný stav zavržen ani pohrnut.
- Slovo „*blahoslavenství*“ v 15. verši používá Pavel i v listu Římanům. (Ř 4,6-9) Obě místa pojednávají o spravedlnosti z víry bez zákona.
 - Co znamenají Pavlova slova: „*Kde je tedy to vaše blahoslavenství?*“ v těsném kontextu druhé části 15. verše? Přijetí evangelia s sebou nese velké požehnání. Má větší cenu než části našeho těla a je cennější než náš život.
 - Pavel zvěštoval Galatským pravdu. Jakou „*pravdou*“ se tedy pro ně mohl stát nepřítelem? (Ga 3,1-3)
 - O co jde falešným bratrům ze Židů (Ga 2,4), kteří se je snažili strhnout k otroctví Zákona? (Ř 10,2; Ga 6,12-13)

- Problém Galatských spočíval v tom, že byli nestálí, což se projevilo tak, že se začali rychle odklánět od pravdy.
 - Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Jak přijímáme my posly Božího slova? Máme tendenci posuzovat spíše vzhled, než obsah zvěsti?
- Pravý přítel řekne pravdu, i když ví, že ho to může stát přátelství.
- Můžeme si vzít Galatské jako vzor v tom, jak dokázali přijmout Pavla i navzdory jeho handicapu? (Jk 2,1-4)
- Varováním nám je skutečnost, jak rychle se dokázali Galatští odvrátit od svého blahoslavenství – od spravedlnosti pouze z víry bez Zákona.
 - Pro co jsi horlil ve svém životě? (prostor pro svědectví)
 - Abychom mohli horlit správně, potřebujeme jasné poznání pravdy (Ř 10,1-4).
 - Jaká je naše horlivost pro pravdu? (Fp 2,12)

9. Tragédie návratu k otroctví

Ga 4,8-18

Prostor na poznámky:

3. Závěr: Pavlův hluboký zájem (verše 19-20)

• Studium:

- Pavel píše o Galatských jako o svých dětech, které zplodil. O Korintských píše podobně. (1Kor 4,15).
- Jak lze správně chápat tuto metaforu narození? (Fm 1,10) Skrze co se duchovně narodili Galatští?
- Proč apoštol Pavel používá obraz porodu, který vede k opětovnému pokání Galatských? (Jk 4,9-10)
- Apoštol toužil po tom, aby se v nich zcela zformoval Kristus. Co to znamená? (Ef 4,13)
- Pavel měl touhu být s Galatskými osobně, aby viděl, jak reagují a podle toho by mohl změnit svůj hlas. Podobně píše Korintským (1Kor 4,21).
- S čím si Pavel konkrétně nevěděl rady? (Ga 1,6; Ga 3,1-4)
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Pavlův bolestivý zájem o Galatské je pro nás opravdu velikým vzorem.
- Máme i my upřímný zájem o bratry a sestry v našem společenství?
- Duchovní narození (znovuzrození) je skrze hlášané evangelium, které musí být přijato vírou (Ř 10,17).
- Formování Krista v našem charakteru je velice dlouhý a mnohdy i náročný a bolestný proces, avšak nezbytně nutný pro náš duchovní růst (Žd 12,5-11).

Prostor na poznámky:

10. Otroctví nebo svoboda

Ga 4,21-31

Začněme biblickou hodinu vždy modlitbou, vyznávejme své hříchy a prosme Ducha svatého, aby otevíral naše srdce a aby Boží slovo padlo na úrodnou půdu.

Zlatý veršik k zapamatování

„Vy však, bratři, jste jako Izák dětmi zaslíbení“ (Ga 4,28)

1. Úvod: Svědectví o obrácení od otroctví ke svobodě v Kristu

• Svědectví:

- Povězte svědectví o tom, jak jste se obrátili od otroctví hříchu ke svobodě v Kristu.
- Co pro vás tato svoboda nyní znamená?
- Stalo se vám, že jste se po svém obrácení k Pánu někdy znovu vrátili k otroctví hříchu?

Prostor na poznámky:

2. Slovo: Dvě smlouvy (verše 21-27)

„Pavel uzavírá slovy, že my, kteří žijeme z víry v Božího Syna a nespolehneme na to, čeho můžeme dosáhnout sami, nepatříme do kategorie otroků, ale do kategorie svobodných.“ (J. Piper)

• Studium:

- Co bylo problémem sborů v Galacii, pokud jde o jejich návrat k otroctví celému Zákonu?
- Abrahamovi synové, Izmael a Izák, měli téhož otce, ale různé matky. Jména matek Pavel ještě nezmiňuje, ale jejich postavení ano – otrokyně a svobodná (verš 22).
- Vysvětlíte, co znamená, že se Izmael narodil podle těla, jak se to tehdy projevilo? (Gn 16,2-3)
- V čem se lišilo narození Izáka, čím bylo způsobeno? (Gn 16,2-3; Gn 17,15-19)
- Pavel používá historickou skutečnost Hagar a Sára a na základě toho obrazně představuje dvě smlouvy.
- O jaké smlouvě mluví Pavel, když zmiňuje Hagar? (Žd 8,9; Ex 19,5) V čem je tato smlouva nedostatečná?
- Pavel označuje Židy jako děti Hagar. Židé jsou přece potomci Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. Neřekl to Pavel jako nadsázku nebo se spletl? (srovnej s Ježíšovým výrokem J 8,33.44)

	Nová smlouva	Stará smlouva
Postavy	Sára	Hagar
Synové	Izák	Izmael
Město	nebeský Jeruzalém	pozemský Jeruzalém
Texty	Jr 31,31-34; Ez 36	Gn 17

- Pavel cituje Izajáše 54,1. Identifikujte postavy, o kterých Pavel mluví ve verši 27:

10. Otroctví nebo svoboda

Ga 4,21-31

Popis	O koho se jedná?
neploďná, nemající porodní bolesti, osamělá	
ta, která má muže	
děti osamělé	lidé pod Zákonem
děti té, která má muže	děti zaslíbení

➤ Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Je mnoho starozákonních událostí, které nejen pro nás popisují faktické historické skutečnosti, ale mají i obrazný význam, například 40leté putování po poušti (1Kor 10,1-11).
- Toto svobodné nebeské město vyhlížel již Abraham (Žd 11,10). Vyhlížet a hledat jej máme i my (Žd 13,14).

Prostor na poznámky:

3. Závěr: Dědictví pro děti zaslíbení (verše 28-31)

• Studium:

- Pavel používá identický obraz na začátku a ke konci pasáže a připomíná Galatským, že jsou dětmi zaslíbení, dětmi svobodné (Ga 3,29).
- Jakým způsobem ten, který byl „zrozený podle těla“, pronásledoval toho, který se „narodil podle Ducha“? (Gn 21,9)
- Děti těla nyní pronásledují děti Ducha (Sk 14,19; Sk 17,13...).
- Syn otrokyně musel být vyhnán a nestal se dědicem, i když byl Abrahamův potomek (Gn 21,10-11).
- Koho měli Galatští odmítnout a čeho se měli zříct? (Ga 2,4)
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

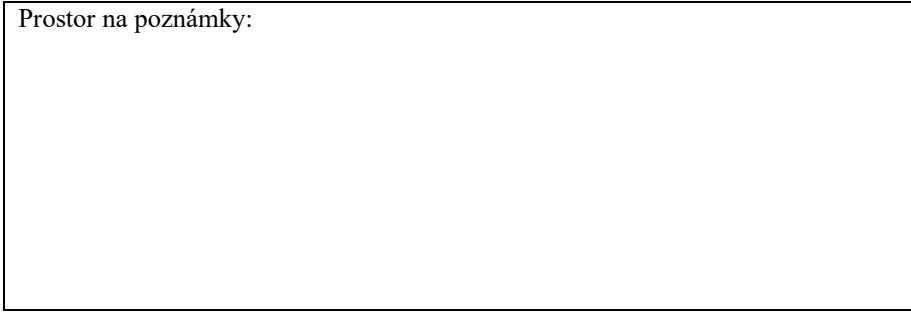
• Aplikace:

- Jak se můžeme stát dětmi zaslíbení? (J 1,12-13; Ř 8,9)
- Lidé narození z těla i dnes pronásledují ty, kteří jsou narození podle Ducha (1Te 2,14-16).
- Abraham se musel rozloučit se svým vlastním synem, kterého miloval, který však nebyl zaslíbeným synem. Podobně bychom se měli zříct toho, co nás odvádí od pravdy evangelia (1Kor 5,7).

10. Otroctví nebo svoboda

Ga 4,21-31

Prostor na poznámky:

11. Nebezpečí zákonictví

Ga 5,1-15

Začněme biblickou hodinu vždy modlitbou, vyznávejme své hříchy a prosme Ducha svatého, aby otevíral naše srdce a aby Boží slovo padlo na úrodnou půdu.

Zlatý veršik k zapamatování

„K té svobodě nás Kristus osvobodil. Stůjte tedy pevně a nenechte se opět podrobit pod jeho otroctví.“ (Ga 5,1)

1. Úvod: Znova zákon = znova otroctví a velká ztráta (verše 1-4)

„Pokud nenecháme Krista, aby za nás udělal všechno, nemůže pro nás udělat nic, pokud jde o naše ospravedlnění. Pokud se pokusíme pomoci sami sobě, Kristus nám vůbec nepomůže.“ (Ryken)

• Studium:

- K jaké svobodě nás Kristus osvobodil? Proč nás Zákon zotročuje? Vždyť Zákon nás ke hříchu nevede.
- Zákon je přirovnán k dozorci (Ga 3,24), k otrokyni (Ga 4,22) a nyní k otrockému jhu. (Petr na sněmu v Jeruzalémě používá stejný obraz (Sk 15,10), kde závěr sněmu byl, že obřízka není podmínkou spasení).
- Všimni si důrazu Pavlova vyjádření k tomuto tématu „Hle, já, Pavel, vám pravím ..., A znova dosvědčuji každému člověku ...“.
- **Otrocké jho** vede ke čtyřem (dvě jsou si velmi podobné) zásadním skutečnostem, **ztrátám** (verše 2-4). Vypiš do tabulky:

--	--	--	--

- Proč křesťan, který se nechá obřezat musí dodržovat celý Zákon?
- Jak mohli Galatští vypadnout z milosti? (verš 4)
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Jedině Kristus nás osvobozuje z prokletí Zákona svou smrtí na kříži (Ga 3,13).
- Návrat k Zákonu znamená zamotat se do bludiště příkazů a zákazů. Duchovně tímto vyjadřujeme nepotřebnost Krista.
- Vnímáte Pavlův důraz na toto téma? Je to pro naše společenství aktuální problematika? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

2. Slovo: Pozor! Zloděj! (verše 5-12)

• Studium:

- Ospravedlnění na základě víry! V Kristu je obřízka nepodstatná, podstatná je víra působící skrze lásku (Ř 2,25; Jk 2,17).
- Proč v Kristu obřízka nic neznamená? Vysvětli. (srov. Ř 3,2)

11. Nebezpečí zákonictví

Ga 5,1-15

- Co tím Pavel konkrétně myslí, když říká, že běželi dobře? (Ga 1,6; Ga 3,3; Ga 4,14)
- Doslovný překlad verše 7 zní: „*Běželi jste dobře. Kdo vám to vběhl do cesty, že jste přestali poslouchat pravdu*“? (překlad z angličtiny, KJV) Koho má Pavel na mysli?
- Kdo Galatské povolal? (Ga 1,6) Proč na to Pavel poukazuje?
- Proč Pavel používá obraz kvasu? (Mt 16,6-12) Falešné učení zastánců obřízky bylo zavlečeno do Galatských sborů a nejprve nebylo příliš významné, ale postupně narůstalo, a nakonec převládlo.
- V krátkosti vypiš do tabulky možné znění falešného učení v Galatských sborech:

--

- Pavel měl naději, že Galatští tyto falešné nauky odmítnou (verš 10).
- Nemysleli si někteří, že Pavel hlásá obřízku, když Pavel obřezal Timotea v Lystře? (Sk 16,3) Jak se Pavel obhazuje, že již nehlasá obřízku? Čím argumentuje?
- Co mohlo vést Galatské zpět k obřízce a k Zákonu? (verš 11; Ga 6,12)
- Co znamená vykleštit?
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Dávejme si pozor na falešné učitele! Pamatujme, že trocha kvasu prokvasí celé těsto.
- Kříž je pro nevěřícího pohoršením (1Kor 1,18).
- Propadl jsi nějakému falešnému učení, ze kterého tě Kristus vysvobodil? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

--

3. Závěr: Svoboda vede k lásce (verše 13-15)

• Studium:

- Křesťanská svoboda nedovoluje hřešit, zato nabádá ke službě lásky.
- Před čím Pavel varuje, když říká, aby se svoboda nestala záminkou pro tělo?
- Nenabádá Pavel právě k Zákonu v 14. verši, když v celé pasáži před tímto varuje? Jak to Pavel myslí?
- Proč se Galatští koušou a požírají?
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

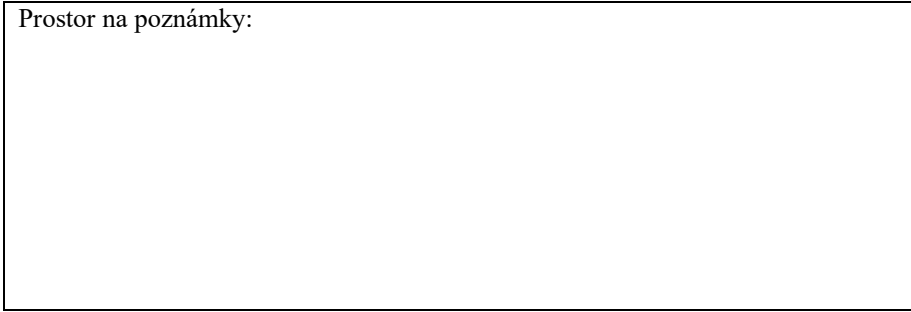
• Aplikace:

- Zákon nedokáže vynutit lásku, kterou sám vyžadoval. Ta je totiž výsledkem křesťanské svobody v Kristu.
- Pomluvy a sváry pramení z chování těla, jemuž Zákon dává prostor. Křesťanská svoboda se naopak má (musí) projevovat láskou k Bohu a bližním (1J 4,11) (prostor ke svědectví).

11. Nebezpečí zákonictví

Ga 5,1-15

Prostor na poznámky:

12. Život v Duchu svatém

Ga 5,16–26

Začněme biblickou hodinu vždy modlitbou, vyznávejme své hříchy a prosme Ducha svatého, aby otevíral naše srdce a aby Boží slovo padlo na úrodnou půdu.

Zlatý veršik k zapamatování

„Říkám však: Duchem chod'te a žádost těla nedokonáte.” (Ga 5,16)

1. Úvod: Rozpor mezi tělem a Duchem (verše 16-18)

„Kdybychom nechávali na sebe v plnosti a vždycky působit Ducha svatého, potom bychom vskutku přestali nadobro hřešit (Ř 8,1-13). Posvěcený život není pouze o vědomostech či silné vůli (i když jsou tyto předpoklady nevyhnutelně důležité), a především o tom, že na sebe necháváme působit Boží vliv prostřednictvím Ducha svatého.” (M. Luther)

• Studium:

- Jak můžeme zvítězit nad žádostmi těla? Co říká apoštol Pavel ve verších 16 a 18?
- Vysvětlete, co znamená chodit Duchem (Ř 8,5).
- Jaký boj se odehrává v životě každého křesťana? (verš 17; Ř 7,15-25)
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Jak prakticky vést boj proti žádostem těla, hříchu? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

2. Slovo: Skutky těla a ovoce Ducha (verše 19-25)

„Všimněte si slov “skutky” a “ovoce”. Seznam skutků těla jsou výsledky rozhodnutí člověka, jeho vůle. Naopak, ovoce Ducha není výsledkem vůle nebo úsilí člověka. Je to přirozený důsledek přítomnosti Ducha svatého v životě člověka, který se jím nechá vést.” (P. A. Pomerville)

• Studium:

- Vypište do tabulky skutky těla. Pokuste se je uspořádat do tematicky podobných oblastí:

--

- Jaké varování plyne pro ty, kteří trvale žijí podle těla? (verš 21)
- Všimněte si, že skutky těla jsou použity v množném čísle a ovoce v jednotném.
- Vyjmenujte ovoce Ducha. Kdo může nést ovoce Ducha? (J 15,5)
- Odkud pochází ovoce Ducha v životě křesťana?

12. Život v Duchu svatém

Ga 5,16–26

- Jaké požehnání plyne pro ty, kteří žijí podle Ducha? (verš 23)
- Jak se vypořádat se skutky těla? Jak můžeme ukřižovat naše tělo s jeho vášněmi? (verš 24)
- Jestliže ovoce Ducha nepochází z nás, jak produkovat toto ovoce? (verš 25)
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Nesmíme spoléhat na vlastní úsilí nést ovoce, z vlastního úsilí ponese jen skutky těla.
- Nestačí se jen pasivně poddávat kontrole Ducha, musíme také aktivně chodit Duchem.
- Ve které části ovoce vnímám nedostatek? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

3. Závěr: Praktický život v Duchu (verš 26)

„Láska k marnivosti je společnou neřestí celého světa, a to za všech okolností. Žádná vesnice není tak malá, aby v ní nebyl jeden nebo dva sedláci, kteří by byli rádi považováni za moudřejší a lepší než ostatní. Tato neřest je běžná, ale nikde nepůsobí takovou škodu jako těm, kdo plní duchovní funkci a službu v církvi.“ (M. Luther)

• Studium:

- Chození Duchem nespočívá především v nějakých mystických projevech, ale naopak se má projevovat v nejzákladnějších a běžných situacích našeho života.
- Jak se nemáme chovat jedni k druhým?
- Právě křesťanské vztahy nejsou ovládnuty závistí, ale službou druhým (Fp 2,3).
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Jsme motivováni touhou po uznání druhých lidí? (prostor ke svědectví)
- Radujeme se z úspěchu, daru druhých lidí, nebo jim naopak závidíme? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

13. Evangelium uplatňované v každodenním životě Ga 6,1-10

Začněme biblickou hodinu vždy modlitbou, vyznávejme své hříchy a prosme Ducha svatého, aby otevíral naše srdce a aby Boží slovo padlo na úrodnou půdu.

Zlatý veršik k zapamatování

„*Tak tedy dokud máme čas, číňme dobře všem, zvláště však těm, kteří patří do rodiny víry.*” (Ga 6,10)

1. Úvod: Nesení břemen druhých (verše 1-2)

„*Křesťané musí mít silná ramena a mocné kosti – dost statné, aby mohli nést těžká břemena.*” (M. Luther)

• Studium:

- Jaká je souvislost s předchozí pasáží?
- Kdo je to „*duchovní*”? (1Kor 2,14-16; 1Kor 14,37)
- Jak se duchovní pozná? (1Kor 3,1-2; Žd 5,13-14)
- Co si představíš pod pojmem „*napravujte*”? (Jk 5,19-20)
- Jakým způsobem máme napravovat?
- Duchovní mají také dávat pozor na sebe, aby neupadli do pokušení (1Kor 10,12; 2Kor 13,5).
- Co je zákon Kristův? Co jej odlišuje od jiných zákonů, které v Písmu nacházíme?
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Jak prakticky nést břemena druhých?
- Mějme zájem jeden o druhého (Žd 10,24-25).
- Modleme se o sebe navzájem (Jk 5,16).
- Jak mi evangelium Ježíše Krista ukazuje na nesení břemen druhých? (prostor ke svědectví)
- Pomohl ti někdo nést břemena? Nesl jsi ty břemena druhých? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

2. Slovo: Zodpovědnost každého křesťana před Bohem (verše 3-8)

• Studium:

- Jak člověk, který si zakládá na svém postavení může klamat sám sebe? (verš 3, 1Kor 3,18)
- Proč máme zkoumat své jednání?
- Tato pasáž odkazuje na vlastní zodpovědnost před Bohem (Ř 14,12; 2Kor 5,10).
- Jaký je rozdíl mezi břemenem ve verši 2 a nákladem ve verši 5? (všimni si rozdílného slova v řeckém originálu)
- Bůh všechno vidí a nemůžeme Ho oklamat, proto se pokrytectvím vysmíváme Bohu.
- Co zasévám pro Ducha? Co zasévám pro tělo?
- Všimni si diametrálního rozdílu výsledků žně.
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

13. Evangelium uplatňované v každodenním životě

Ga 6,1-10

• Aplikace:

- Za co je každý člověk zodpovědný před Bohem?
- S čím se mají posluchači slova sdílet s těmi, kteří je vyučují? (verš 6)
- Křesťan má před sebou jediný dokonalý vzor v zasévání, Pána Ježíše Krista, ke kterému směřuje.
- Jaký bude výsledek setby našeho života ve společenství, v rodině, v práci? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

3. Závěr: Vztah k rodině víry (verše 9-10)

• Studium:

- Čeho se týká zaslíbení v 9. verši? (Žd 6,10)
- Proč je důležité neochabovat a nezemdlívat v činění dobrých skutků?
- Činění dobra je jednoduchý návod, jak bude naše světlo dobře svítit a jak oslavíme Boha (Mt 5,16).
- Jaký vztah k rodině víry má mít křesťan? Proč rodinu víry apoštol Pavel upřednostňuje? (1Tm 5,8)
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Také do služby činění dobra se vkrádá zákonictví a „záslužnictví“.
- Jak se mi daří činit dobro všem? Zvláště pak i těm, kteří „si to nezaslouží“? (prostor ke svědectví)
- Jak prakticky můžu činit dobro mému bratru a sestře v Kristu? (prostor ke svědectví)
- Máme omezený čas, některé možnosti se nemusí opakovat, proto využívejme každou příležitost (Tt 3,8).

Prostor na poznámky:

14. Nový život v Kristu

Ga 6,11-18

Začneme biblickou hodinu vždy modlitbou, vyznávejme své hříchy a prosme Ducha svatého, aby otevíral naše srdce a aby Boží slovo padlo na úrodnou půdu.

Zlatý veršík k zapamatování

„Kéž se mi nestane, abych se chlubil, leda křížem našeho Pána Ježíše Krista, skrze nějž je pro mne svět ukřižován a já pro svět.“
(Ga 6,14)

1. Úvod: Stoupenec Zákona (verše 11-13)

• Studium:

- Verš 11 ukazuje na to, že apoštol Pavel chtěl, aby ještě více vynikl rozdíl mezi zákoníky a křesťany vedenými Duchem svatým.
- Jaké jsou čtyři znaky zákoníků podle veršů 12 a 13? Doplň do tabulky:

1.
2.
3.
4.

- Z celého listu Galatským je patrné, že stoupenec Zákona jsou charakterizováni otroctvím, tělesností, životem pro sebe.
- Jaká byla motivace zákoníků, aby nebyli účastni potupy a ponížení, které představuje Kristův kříž?
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Tito zákoníci jsou varováním, proto nenásledujme jejich příkladu:
 - chlubení se/vlastní sláva,
 - dělání kompromisů,
 - přesvědčování druhých ke zlému,
 - pokrytectví.
- Jak zápasím s těmito znaky ve službě Bohu i druhým? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

2. Slovo: Kříž Pána Ježíše Krista (verše 14-16)

• Studium:

- Pavel se nechce ničím chlubit, jen Kristovým křížem i za cenu pronásledování, kterému se chtěli zákoníci vyhnout.
- Co znamenal kříž pro stoupence Zákona? (1Kor 1,18-31)

14. Nový život v Kristu

Ga 6,11-18

- Proč je pro Pavla Kristův kříž tak zásadní? V listu Galatským jej zmiňuje nejméně čtyřicet pětkrát.
- Jakého pravidla se mají držet? (verš 15) Jaké požehnání to přinese?
- Jak nové stvoření souvisí s křížem Kristovým a jak souvisí s Božím Izraelem? (Ga 2,20; 2Kor 5,17; Ř 2,28-29)
- Ve verších 11-18 je srovnání učení a způsob života stoupenců Zákona a Pavlova učení a jeho života.
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

- Dávejme důraz na Kristův kříž, na evangelium.
- Moc Kristova kříže nás činí svobodnými od vlastního já, tělesné přirozenosti a od světa (verš 14).
- Čím se chlubím? (prostor ke svědectví)

Prostor na poznámky:

3. Závěr: Apoštol Pavel (verše 17-18)

„Chceš-li být před Bohem a před světem považován za poctivého křesťana, který nemá Krista jen na jazyku, na papíře nebo si o něm pouze nečte v knize, ale má ho důkladně v srdci, pak myslí na to, abys svým jednáním a ve svém životě před každým prokazoval, že tvá láska slouží a pomáhá druhým.“ (M. Luther)

• Studium:

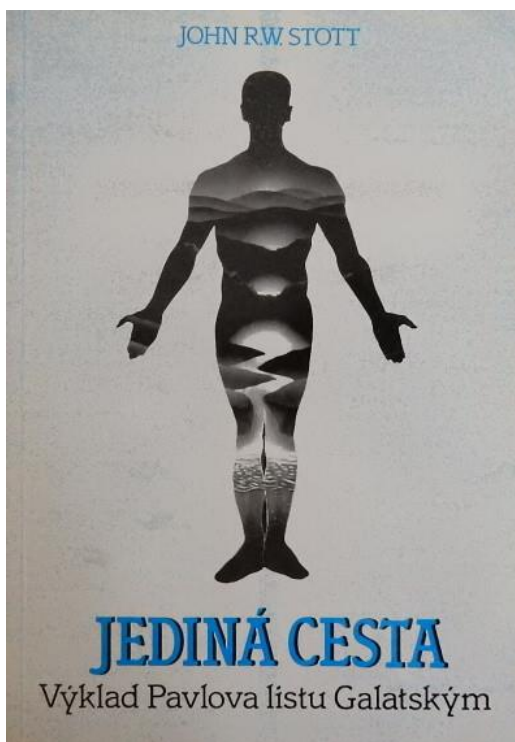
- Obřízka je známka na těle zákoníků. Pavel byl taky obřezán, ale ukazuje na jiné znaky.
- Jaké znaky na těle nosí Pavel? (2Kor 4,10-11; 2Kor 11,23-33) Co tyto znaky potvrzují?
- Jak poznání Krista proměnilo život a smýšlení apoštola Pavla? (Fp 3,3-11)
- Apoštol Pavel nekončí dopis slovy „zákon Mojžíšův buď s vaším duchem“, ale končí slovy „milost našeho Pána Ježíše Krista buď s vaším duchem“.
- Co si z toho dle textu máme vzít do našich životů?

• Aplikace:

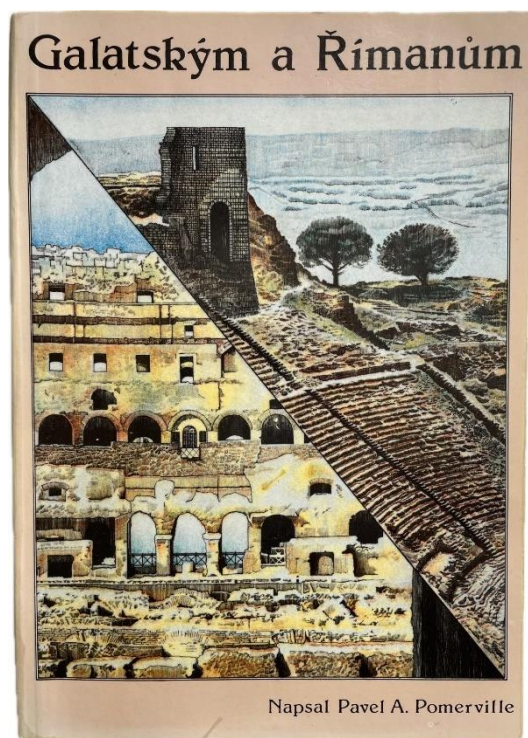
- Jak na svém životě pozoruji, že patřím Kristu? (prostor ke svědectví)
- Jak studium listu Galatským ovlivnilo můj život? Co si pamatuji z tohoto listu?

Prostor na poznámky:

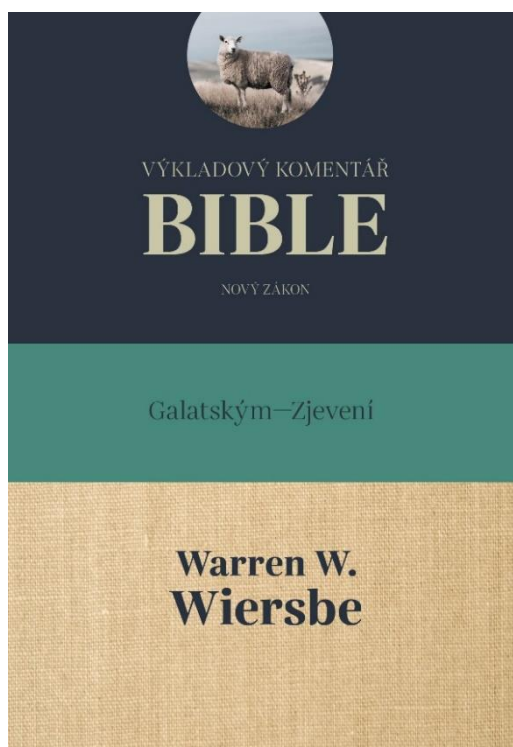
Doporučená literatura

Jediná cesta: Výklad Pavlova listu Galatským
John R. W. Scott

Galatským a Římanům
Pavel A. Pomerville

Výkladový komentář Bible (Ga – Zj)
Warren W. Wiersbe

